Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Σχέδιο δράσης της ΕΕ για την κοινωνική οικονομία»

(2021/C 440/12)

Εισηγητής: Mikel IRUJO AMEZAGA (ES/EA), υπουργός Οικονομικής και Επιχειρηματικής Ανάπτυξης της Περιφερειακής Κυβέρνησης Ναβάρας

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Η σημασία του ευρωπαϊκού σχεδίου δράσης για την κοινωνική οικονομία όσον αφορά την τόνωση της συμβολής της κοινωνικής οικονομίας στην τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη της Ευρώπης

1. χαιρετίζει τη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να υποβάλει σχέδιο δράσης για την κοινωνική οικονομία εντός του τετάρτου τριμήνου του 2021, ανταποκρινόμενη στα αιτήματα της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (ΕΟΚΕ), της Διακομματικής Ομάδας «Κοινωνική οικονομία» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της GECES ([1]) και διαφόρων κυβερνήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και ευρωπαϊκών δικτύων που έχουν δεσμευτεί υπέρ της ανάπτυξης της κοινωνικής οικονομίας, όπως η οργάνωση «Social Economy Europe» ή το REVES ([2])·

2. πιστεύει ότι η παρέμβαση της ΕΕ για την ώθηση της ανάπτυξης της κοινωνικής οικονομίας είναι ιδιαίτερα σημαντική υπό τις σημερινές συνθήκες, κατά τις οποίες, λόγω της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης που επέφερε η νόσος COVID-19, είναι αναγκαίο να κινητοποιηθεί όλο το δυναμικό των επιχειρήσεων και φορέων της κοινωνικής οικονομίας με στόχο την οικονομική ανάκαμψη, την τόνωση της συλλογικής επιχειρηματικότητας και τη δημιουργία απασχόλησης υψηλής ποιότητας·

3. υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με την ΕΟΚΕ ([3]), η κοινωνική οικονομία αντιστοιχεί στην Ευρώπη (ΕΕ των 28) σε 2,8 εκατομμύρια επιχειρήσεις και φορείς, που απασχολούν 13,6 εκατομμύρια εργαζομένους, ήτοι περίπου το 6,3 % του ενεργού πληθυσμού της ΕΕ. Επίσης, η κοινωνική οικονομία περιλαμβάνει περισσότερα από 232 εκατομμύρια μέλη συνεταιρισμών, αλληλασφαλιστικών ταμείων και ανάλογων φορέων, καθώς και 82,8 εκατομμύρια εθελοντές·

4. επισημαίνει ότι η ευρωπαϊκή κοινωνική οικονομία απαρτίζεται από μια ποικιλία επιχειρήσεων και φορέων όπως οι συνεταιρισμοί —με τεράστιο φάσμα διαφορετικών μορφών συνεταιρισμών—, τα ταμεία αλληλασφάλισης, τα ιδρύματα ή διάφορες μορφές κοινωνικών επιχειρήσεων, καθώς και άλλους φορείς υπό ιδιαίτερες στο κάθε κράτος μέλος νομικές μορφές, όπως οι εταιρείες εργαζομένων, οι επιχειρήσεις κοινωνικού σκοπού, τα ιδρύματα αλληλεγγύης κ.λπ.·

5. υπενθυμίζει ότι το ευρύ αυτό φάσμα επιχειρήσεων και φορέων, που συμμετέχει σε όλους τους κλάδους δραστηριότητας, μοιράζεται μια ισχυρή ταυτότητα που διαμορφώνεται με βάση κοινές αξίες και χαρακτηριστικά, όπως η προτεραιότητα των ανθρώπων και του κοινωνικού αντικειμένου έναντι του κεφαλαίου, η ισότητα των φύλων, η δημοκρατική διακυβέρνηση, και η επανεπένδυση του μεγαλύτερου μέρους των κερδών για την επίτευξη στόχων βιώσιμης ανάπτυξης της επιχείρησης ή του φορέα, ή στόχων συλλογικής ή κοινής ωφέλειας·

6. τονίζει ότι οι επιχειρήσεις και φορείς της κοινωνικής οικονομίας έχουν στέρεους δεσμούς με τον τόπο τους και ποτέ δεν μετεγκαθίστανται —δεδομένου ότι έχουν δημιουργηθεί στον συγκεκριμένο τόπο και είναι ιδιοκτησία ανθρώπων εγκατεστημένων εκεί—, ενώ χαρακτηρίζονται και από ισχυρή δέσμευση υπέρ της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης του τόπου όπου δραστηριοποιούνται. Επισημαίνει τη σημασία της κοινωνικής οικονομίας για την αγροτική ανάπτυξη, ως φορέα ανάπτυξης των ενδογενών πόρων του τόπου και ενεργοποίησης ενάντια στον αποπληθυσμό, λαμβανομένης υπόψη επίσης της σημασίας των φορέων αυτών για την ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας στις αγροτικές περιοχές και τη διασύνδεσή τους με τις αστικές περιοχές, συντελώντας στη διατήρηση του πληθυσμού και στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής·

7. τονίζει ότι οι φορείς της κοινωνικής οικονομίας υποστηρίζουν αρχές και αξίες που καθιστούν δυνατή μια ανάπτυξη συμβατή τόσο με οικονομικές πτυχές όσο και με περιβαλλοντικές, επιδεικνύοντας σθεναρή δέσμευση υπέρ της υλοποίησης της Ατζέντας του 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη. Συνεπώς, εκπροσωπούν την πλουραλιστική οικονομία, την ισορροπία και τη βιωσιμότητα από μια παγκόσμια οπτική, αναγκαία για τη συμβολή στην επίτευξη του καθενός από τους 17 στόχους βιώσιμης ανάπτυξης της εν λόγω ατζέντας·

([1]) Ομάδα εμπειρογνωμόνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε θέματα κοινωνικής οικονομίας και κοινωνικών επιχειρήσεων.
([2]) Ευρωπαϊκό Δίκτυο Δήμων και Περιφερειών για την Κοινωνική Οικονομία
([3]) https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/files/qe-04-17-875-en-n.pdf

8. ζητά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναπτύξει ένα ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο της κοινωνικής οικονομίας, το οποίο να της προσφέρει κατάλληλη νομική υπόσταση, με ενιαίο ορισμό και με κανόνες οργάνωσης και διάρθρωσης των επιχειρήσεων που να ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένα οργανωτικά και λειτουργικά κριτήρια, γεγονός που θα προσφέρει αποφασιστική στήριξη για την ανάπτυξη του κλάδου·

9. θεωρεί επίσης σκόπιμο τον προσανατολισμό των φορέων της κοινωνικής οικονομίας προς τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης·

10. επισημαίνει ότι, μέσω του συμφώνου δεξιοτήτων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή οφείλει να στηρίξει την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την πρόσβαση στη δια βίου μάθηση των εργαζομένων της κοινωνικής οικονομίας σε τομείς όπως η ψηφιοποίηση, συμπεριλαμβανομένου του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας, η συμμετοχική διοίκηση, η ανθεκτικότητα ή η πράσινη μετάβαση, προκειμένου να τους βοηθήσει να εισέλθουν ή να παραμείνουν στην αγορά εργασίας των επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, προτείνει τη συνεργασία με το οικοσύστημα των επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας, στο οποίο συμμετέχουν ιδίως δημόσιες υπηρεσίες, κέντρα επαγγελματικής εκπαίδευσης και πανεπιστήμια. Επιπλέον, το Σύμφωνο των Δημάρχων για το κλίμα και την ενέργεια είναι σε θέση να συμβάλει στην ενθάρρυνση της δημιουργίας διαδρομών κατάρτισης προς την προστασία του περιβάλλοντος και την προώθηση της κυκλικής οικονομίας. Ως εκ τούτου, επισημαίνουμε τις προτάσεις που διατυπώθηκαν στη γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Ευρωπαϊκό θεματολόγιο δεξιοτήτων για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα», οι οποίες εκπονήθηκαν βάσει προτάσεων για το συγκεκριμένο θέμα από τη σκοπιά των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, το οποίο είναι εξαιρετικά σημαντικό και για την κοινωνική οικονομία·

11. ζητά να διερευνηθεί το δυναμικό της κοινωνικής οικονομίας στον τομέα της επαγγελματικής κατάρτισης και των ενεργών πολιτικών απασχόλησης, καθώς και της ανάπτυξης δεξιοτήτων και ικανοτήτων, με ιδιαίτερη προσοχή στις ομάδες που αντιμετωπίζουν μεγαλύτερες δυσκολίες ένταξης στην εργασία, όπως είναι οι νέοι, οι μακροχρόνια άνεργοι, τα άτομα με αναπηρία ή οι κάτοικοι απομακρυσμένων περιοχών με περιορισμούς πρόσβασης στους ψηφιακούς πόρους·

12. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εκπονήσει έρευνα σχετικά με τη μεταβίβαση επιχειρήσεων στους υπαλλήλους μέσω διαδικασιών κοινωνικής οικονομίας. Η εν λόγω μελέτη θα πρέπει να συνοδεύεται από μια πλατφόρμα της ΕΕ για την ανταλλαγή ορθών πρακτικών μεταξύ κρατών μελών, πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) και δικτύων κοινωνικής οικονομίας, ενώ θα πρέπει επίσης να εξετάζει το δυναμικό της κοινωνικής οικονομίας για βιομηχανική επιχειρηματικότητα·

13. υπογραμμίζει το δυναμικό των συνεργατικών σχηματισμών (clusters) κοινωνικής οικονομίας για την ένταξή τους σε ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας, καθώς και για την οικοδόμηση συμμαχιών με άλλους επιχειρηματικούς παράγοντες, δημόσιες υπηρεσίες, κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης, επαγγελματικές σχολές, πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα, για την επίτευξη στρατηγικών στόχων και την κοινή χρήση των πόρων·

14. αναγνωρίζει το δυναμικό που εμπεριέχει η συμπερίληψη της κοινωνικής οικονομίας στην Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα Συνεργασίας Συνεργατικών Σχηματισμών ([4]), ώστε να διευκολυνθεί η δημιουργία συμμαχιών και η συμμετοχή αυτών των επιχειρήσεων και φορέων σε στρατηγικές αλυσίδες αξίας·

15. τονίζει ότι είναι σημαντικό να συμπεριληφθεί η κοινωνική οικονομία στις στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης, ως βασικός μοχλός οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης. Επιπλέον, υπενθυμίζει ότι η κοινωνική οικονομία μπορεί να συμβάλει στην προώθηση των κοινωνικών καινοτομιών και επισημαίνει στο πλαίσιο αυτό ότι «οι πρωτοβουλίες της κοινωνικής οικονομίας, καθότι βασίζονται στη συνεργασία και τη συμμετοχή των πολιτών που αποτελούν μέλη τοπικών κοινοτήτων, συμβάλλουν στην ενίσχυση της κοινωνικής, οικονομικής και εδαφικής συνοχής και στην αύξηση της εμπιστοσύνης σε ολόκληρη την ΕΕ» ([5])·

16. επισημαίνει τη σημασία της ώθησης της διαπεριφερειακής συνεργασίας σε θέματα κοινωνικής οικονομίας, ως καθοριστικού μέσου για τη δημιουργία διεθνικών συνεργατικών σχηματισμών, τη διασυνοριακή αξιοποίηση των συνεργειών, την ιδιότυπη περιφερειακή συνεργασία των εξόχως απόκεντρων περιφερειών στον χώρο συνεργασίας της καθεμίας τους με τρίτες χώρες, καθώς και για την υποστήριξη της διεθνοποίησης των επιχειρήσεων και φορέων της κοινωνικής οικονομίας στην ενιαία αγορά. Υπό αυτή την έννοια, επισημαίνει ότι η θεματική πλατφόρμα της κοινωνικής οικονομίας στους κόλπους της ευρωπαϊκής πλατφόρμας έξυπνης εξειδίκευσης συνιστά το κατάλληλο μέσο για την τόνωση της διαπεριφερειακής συνεργασίας, στο οποίο συμμετέχουν επτά ευρωπαϊκές περιφέρειες των οποίων οι εμπειρίες και οι βέλτιστες πρακτικές θα πρέπει να ληφθούν υπόψη στο μελλοντικό ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για την κοινωνική οικονομία·

17. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να καταστήσει πιο φιλόδοξες και συνεκτικές τις πρωτοβουλίες της για την υποστήριξη του ρόλου των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης στην προώθηση της κοινωνικής οικονομίας. Υπενθυμίζει ότι πολλοί οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης διαθέτουν ήδη φιλόδοξες στρατηγικές και σχέδια δράσης για την προαγωγή της κοινωνικής οικονομίας, τα οποία θα πρέπει να προσδιοριστούν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και να ληφθούν υπόψη κατά την προετοιμασία του μελλοντικού σχεδίου δράσης για την ευρωπαϊκή κοινωνική οικονομία. Επίσης, πρέπει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υποστηρίξει την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και ήδη υφιστάμενων πρωτοβουλιών των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (λ.χ. μέσω ενός δικτύου τέτοιων οργανισμών που θα προάγει την κοινωνική οικονομία)·

([4]) https://clustercollaboration.eu/social-economy
([5]) COR-2016-06945

18. ζητά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή την κατάρτιση μελέτης σχετικά με τις δημόσιες πολιτικές της τοπικής αυτοδιοίκησης για την προαγωγή της κοινωνικής οικονομίας στην ΕΕ, στην οποία να περιλαμβάνονται ορισμένα παραδείγματα άλλων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης σε παγκόσμιο επίπεδο·

19. αναγνωρίζει τον σημαντικό αντίκτυπο της πρωτοβουλίας «Περιφέρειες ευρωπαϊκής κοινωνικής οικονομίας» και της προκήρυξης «αποστολές κοινωνικής οικονομίας» για τη δημιουργία μιας ευρείας κοινότητας οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης που δεσμεύονται υπέρ της ανάπτυξης της κοινωνικής οικονομίας, καλεί δε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ενισχύσει το πρόγραμμα αυτό στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για την κοινωνική οικονομία·

20. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ενισχύσει τη συμμετοχή των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης στη GECES, μαζί με τα κράτη μέλη και τα δίκτυα κοινωνικής οικονομίας. Υπό αυτή την έννοια, ζητά τη συγκρότηση ομάδας εργασίας της GECES με θέμα τις πολιτικές κοινωνικής οικονομίας της τοπικής αυτοδιοίκησης·

21. ζητά να λαμβάνεται υπόψη η διάσταση του φύλου στις αναλύσεις, τις μελέτες, τα προτεινόμενα μέτρα και στα μέσα και μηχανισμούς εποπτείας και στήριξης που αναφέρονται στην κοινωνική οικονομία, και που συλλέγουν στατιστικά στοιχεία σχετικά με τους εργαζομένους ή με τη σύνθεση των διαφορετικών εταιρικών μορφών της κοινωνικής οικονομίας, προκειμένου να είναι διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία ανά φύλο και να ενσωματωθούν δείκτες επίσης ανά φύλο·

Αύξηση της προβολής της κοινωνικής οικονομίας

22. ζητά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τη δημιουργία μιας ενιαίας δικτυακής πλατφόρμας υποστήριξης για τις επιχειρήσεις και τους φορείς, καθώς και την επιχειρηματικότητα, μέσω διαφόρων μορφών κοινωνικής οικονομίας, στην οποία θα συγκεντρώνονται όλες οι ευρωπαϊκές μελέτες και εκθέσεις για την κοινωνική οικονομία, καθώς και οι ευκαιρίες που προσφέρει η ΕΕ στις συγκεκριμένες επιχειρήσεις και φορείς·

23. συνιστά τη συνεργασία των ευρωπαϊκών δικτύων κοινωνικής οικονομίας και της GECES στη χάραξη και τη διαχείριση της εν λόγω δικτυακής πλατφόρμας·

24. προτείνει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προβλέπεται στο σχέδιο δράσης για την κοινωνική οικονομία μια ευρεία εκστρατεία επικοινωνίας, στη χάραξη και την εκτέλεση της οποίας να συμμετάσχουν η ΕτΠ, η ΕΟΚΕ και τα δίκτυα κοινωνικής οικονομίας. Η εκστρατεία επικοινωνίας έχει θεμελιώδη σημασία για την προώθηση της συλλογικής επιχειρηματικότητας, καθώς και της γνώσης σχετικά με τα ευρωπαϊκά μέσα στήριξης της κοινωνικής οικονομίας·

25. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εκπονήσει οδηγό δημόσιων πολιτικών της κοινωνικής οικονομίας, στον οποίο να περιλαμβάνονται οι ποικίλες νομικές μορφές της κοινωνικής οικονομίας στην Ευρώπη, ώστε να χρησιμεύσει ως βοήθημα για τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης·

26. υπενθυμίζει ότι η ποικιλομορφία της κοινωνικής οικονομίας και η ικανότητά της να προσφέρει καινοτόμες λύσεις για τις κύριες οικονομικές, κοινωνικές, εκπαιδευτικές και περιβαλλοντικές προκλήσεις αποτελεί τον κύριο παράγοντα της επιτυχίας της·

27. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να επιλέγει κάθε χρόνο μια ευρωπαϊκή πρωτεύουσα της κοινωνικής οικονομίας, σύμφωνα με δημοκρατική και διαφανή διαδικασία στην οποία θα συμμετέχουν η ΕτΠ, η ΕΟΚΕ και η GECES·

28. προτείνει καλύτερη ένταξη και μεγαλύτερη προβολή της κοινωνικής οικονομίας στο Enterprise Europe Network. Συνιστά επίσης να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην κοινωνική οικονομία στο πλαίσιο των κριτηρίων απονομής της ετικέτας Ευρωπαϊκή Επιχειρηματική Περιφέρεια (ΕΕΠ)·

29. υπενθυμίζει ότι είναι σημαντικό να στηριχθούν, να χρηματοδοτηθούν και να ενισχυθούν τα ευρωπαϊκά δίκτυα κοινωνικής οικονομίας ορισμένων δήμων και περιφερειών που έχουν δεσμευτεί υπέρ της κοινωνικής οικονομίας ως καίριου συμμάχου για την εφαρμογή του σχεδίου δράσης και την πληροφόρηση σχετικά με τις ευκαιρίες που προσφέρει·

Βελτίωση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση για τις επιχειρήσεις και τους φορείς της κοινωνικής οικονομίας

30. επισημαίνει τις πρόσθετες δυσχέρειες που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι επιχειρήσεις και φορείς της κοινωνικής οικονομίας για να αποκτήσουν πρόσβαση σε χρηματοδότηση, εν μέρει λόγω της ανεπαρκούς προβολής και κατανόησης των επιχειρηματικών τους μοντέλων, που δίνουν προτεραιότητα στη συλλογική ή την κοινή ωφέλεια έναντι της μεγιστοποίησης του κέρδους·

31. υπενθυμίζει τον καίριο ρόλο των ταμείων συνοχής, ειδικότερα δε του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ), στη χρηματοδότηση έργων της κοινωνικής οικονομίας·

32. ζητά να καταστεί δυνατή η συλλογική επιχειρηματικότητα όλων των οικογενειών της κοινωνικής οικονομίας, χάρη σε γραμμές οικονομικής στήριξης για να συσταθούν επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας και για να μπορούν αυτές να αντιμετωπίσουν τις μελλοντικές επιχειρηματικές προκλήσεις·

33. επισημαίνει ότι το πρόγραμμα InvestEU θα έχει καθοριστική σημασία για τη χρηματοδότηση καινοτόμων έργων κοινωνικής οικονομίας, χάρη στα τέσσερα σκέλη πολιτικής που περιλαμβάνει, και ιδίως στο «σκέλος πολιτικής μικρομεσαίων επιχειρήσεων» και στο «σκέλος πολιτικής κοινωνικών επενδύσεων και δεξιοτήτων», που περιλαμβάνει τη μικροχρηματοδότηση και τη χρηματοδότηση επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας·

34. συνιστά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συμμετέχει στο γνωμοδοτικό συμβούλιο ένα μέλος της ΕτΠ και να συμμετέχουν στην Επιτροπή Επενδύσεων εμπειρογνώμονες σε θέματα χρηματοδότησης των επιχειρήσεων και φορέων της κοινωνικής οικονομίας·

35. ζητά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εκπονήσει μια κοινωνική και περιβαλλοντική ταξινομία των επενδύσεων που να είναι σαφής, διαφανής και αποτελεσματική·

36. επισημαίνει τη σημασία των χρηματοπιστωτικών παραγόντων της κοινωνικής οικονομίας (ηθικές και συνεταιριστικές τράπεζες, ενώσεις πιστώσεων, μικροχρηματοδότηση, κοινωνικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, αλληλασφαλιστικά ταμεία και ασφαλιστικοί συνεταιρισμοί κ.λπ.) στον χώρο της βιώσιμης χρηματοδότησης, τη σημαντική τους παρουσία στις αγροτικές περιοχές στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες και το έργο τους για την οικονομική ένταξη ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων και τις επενδύσεις στην πραγματική οικονομία·

37. ζητά να λαμβάνεται υπόψη η διάσταση του φύλου κατά την πρόσβαση των επιχειρήσεων και φορέων της κοινωνικής οικονομίας σε χρηματοδότηση, λόγω των μεγαλύτερων δυσχερειών που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες σε σύγκριση με τους άνδρες όσον αφορά την πρόσβαση σε πίστωση και οικονομικούς πόρους. Είναι αναγκαίο να αναγνωρίζεται το γεγονός αυτό εξ αρχής κατά τον σχεδιασμό οποιουδήποτε μέσου για τη βελτίωση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση·

Ώθηση στην εκπαίδευση για επιχειρηματικότητα στον χώρο της κοινωνικής οικονομίας

38. υπενθυμίζει —στο ίδιο πνεύμα με τα Συμπεράσματα του Συμβουλίου του 2015 σχετικά με την προαγωγή της κοινωνικής οικονομίας ως βασικού μοχλού οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης στην Ευρώπη— ότι είναι σημαντικό να ενισχυθεί η εκπαίδευση και η κατάρτιση σε θέματα επιχειρηματικότητας στον χώρο της κοινωνικής οικονομίας σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, από την πρωτοβάθμια ως την τριτοβάθμια (πανεπιστημιακή και επαγγελματική)·

39. τονίζει ότι πρωτοβουλίες όπως η σχολή Διοίκησης Επιχειρήσεων Κοινωνικής Οικονομίας —που δημιουργήθηκε από επτά ευρωπαϊκές περιφέρειες στο πλαίσιο της πλατφόρμας έξυπνης εξειδίκευσης— προσφέρουν καινοτόμες λύσεις για την ελλιπή προσφορά εκπαίδευσης σε θέματα επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας και έχουν στόχο να καταρτίσουν ικανούς επαγγελματίες, που θα μπορούν να συνοδεύσουν και να καθοδηγήσουν την ανάπτυξη αυτών των επιχειρήσεων και φορέων·

40. υπενθυμίζει ότι οι επιχειρήσεις και φορείς της κοινωνικής οικονομίας χρειάζονται ειδικές δεξιότητες, που ισχύουν επίσης και για τις παραδοσιακές επιχειρήσεις, όπως η ηγεσία χωρίς αποκλεισμούς·

41. ζητά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προβεί σε μεγαλύτερη χρήση του προγράμματος Erasmus+, ώστε να δοθεί ώθηση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση σε θέματα επιχειρηματικότητας και για την εργασία σε επιχειρήσεις της κοινωνικής οικονομίας. Υπό αυτή την έννοια, προτείνει να διερευνηθούν οι δυνατότητες μεγαλύτερης αξιοποίησης του προγράμματος «Erasmus για νέους επιχειρηματίες» εκ μέρους των επιχειρήσεων και φορέων της κοινωνικής οικονομίας, ιδίως στις πλέον απομακρυσμένες ευρωπαϊκές περιφέρειες, όπου οι νέοι αντιμετωπίζουν μεγαλύτερους περιορισμούς κινητικότητας, λόγω της απόστασης από την ηπειρωτική Ευρώπη·

42. ζητά να διερευνηθούν νέες δυνατότητες προώθησης της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της αναβάθμισης των δεξιοτήτων των εργαζομένων στην κοινωνική οικονομία, μέσω του σχεδίου στρατηγικής για την τομεακή συνεργασία σχετικά με τις δεξιότητες και μέσω της συμμαχίας γνώσης. Επιπλέον, το περιεχόμενο των γνώσεων και δεξιοτήτων που αποκτώνται σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης καθώς και σε δομές μη τυπικής εκπαίδευσης θα πρέπει να είναι τέτοιο που να καλλιεργεί στους πολίτες τη μέγιστη χρήση των γνώσεων, να καλλιεργεί δηλαδή τις επονομαζόμενες «ήπιες δεξιότητες» και να επιτρέπει την προσαρμοστικότητα σε ένα διαρκώς εξελισσόμενο περιβάλλον·

Βελτίωση της πρόσβασης στις αγορές και στις κοινωνικά υπεύθυνες δημόσιες συμβάσεις

43. υπενθυμίζει ότι οι επιχειρήσεις και φορείς της κοινωνικής οικονομίας καλούνται να αντιμετωπίσουν πρόσθετα εμπόδια σε σύγκριση με τις λοιπές μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) προκειμένου να δραστηριοποιηθούν σε υπερεθνικό επίπεδο εντός της ενιαίας αγοράς. Οι δυσχέρειες αυτές προκύπτουν από την ποικιλία —ενίοτε δε και απουσία— πλήρους νομικού πλαισίου που να καλύπτει το σύνολο των νομικών μορφών της κοινωνικής οικονομίας, όπως είναι, μεταξύ άλλων, οι συνεταιρισμοί —συμπεριλαμβανομένων των ποικίλων υποκατηγοριών συνεταιρισμών—, τα αλληλασφαλιστικά ταμεία, οι ενώσεις, τα ιδρύματα, οι κοινωνικές επιχειρήσεις κ.λπ.·

44. υπενθυμίζει τον σημαντικό ρόλο των γυναικών στη διοίκηση των κοινωνικών επιχειρήσεων για την επιτυχία της επιχειρηματικής κατάρτισης στην κοινωνική οικονομία·

45. επισημαίνει επίσης την έλλειψη ευρωπαϊκών μηχανισμών για την υπέρβαση των εν λόγω εμποδίων. Για παράδειγμα, εξακολουθεί να είναι δύσκολη η σύσταση διεθνικής ευρωπαϊκής ένωσης απαρτιζόμενης από μέλη από διάφορες χώρες, όπως εξάλλου συμβαίνει και με τα αλληλασφαλιστικά ταμεία και τα ιδρύματα, λόγω της απουσίας ευρωπαϊκού νομικού πλαισίου·

46. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξακολουθήσει να προάγει τη σύναψη κοινωνικά υπεύθυνων δημόσιων συμβάσεων από τις ευρωπαϊκές δημόσιες υπηρεσίες, ως καίριο μέσο για την αύξηση της διαφάνειας των δημόσιων προμηθειών, την καταπολέμηση των πρακτικών διαφθοράς, την τόνωση του ανταγωνισμού και της συμμετοχής επιχειρηματικών φορέων ποικίλου μεγέθους στις δημόσιες συμβάσεις, καθώς και την προώθηση κοινωνικά υπεύθυνων επιχειρηματικών πρακτικών, όπως αυτές που χαρακτηρίζουν την κοινωνική οικονομία·

47. ζητά επεκταθεί και στα λοιπά κράτη μέλη της ΕΕ η πρωτοβουλία «Buying for social impact» (Αγορές κοινωνικού αντικτύπου), με την οποία μελετήθηκε η μεταφορά της οδηγίας για τις δημόσιες προμήθειες στο εθνικό δίκαιο δεκαπέντε κρατών μελών και διοργανώθηκαν εκδηλώσεις σε εθνικό και/ή τοπικό επίπεδο για τη διάδοση των ευκαιριών σύναψης υπεύθυνων δημόσιων συμβάσεων·

48. καλεί το σύνολο των δημόσιων υπηρεσιών της τοπικής αυτοδιοίκησης να αναπτύξουν στρατηγικές διαφανών και κοινωνικά υπεύθυνων δημόσιων προμηθειών, βάσει των οποίων οι δημόσιες συμβάσεις θα εξαρτώνται, μεταξύ άλλων, από τη συμμόρφωση με τους δίκαιους μισθούς και άλλους όρους και προϋποθέσεις που προβλέπονται από τον νόμο και/ή τις συλλογικές συμβάσεις, συμπεριλαμβανομένων των αλυσίδων υπεργολαβίας·

Ένα σχέδιο δράσης που θα περιλαμβάνει μέτρα και μηχανισμούς παρακολούθησης και θα προωθεί τον διαρθρωμένο διάλογο με τους παράγοντες της κοινωνικής οικονομίας και άλλους θεσμούς

49. ζητά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να οριστεί τουλάχιστον πενταετής χρονικός ορίζοντας για την εφαρμογή του σχεδίου δράσης για την κοινωνική οικονομία και να προβλεφθεί εκ των προτέρων αξιολόγηση και μηχανισμοί ετήσιας και εκ των υστέρων αξιολόγησης, καθώς και αξιολόγησης μετά το πέρας της εφαρμογής του για την ενδεχόμενη ανανέωσή του·

50. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ενισχύσει τόσο τους μηχανισμούς της για την εποπτεία και στήριξη των πολιτικών κοινωνικής οικονομίας, όπως η GECES, όσο και τον μόνιμο και διαρθρωμένο διάλογο σε θέματα κοινωνικής οικονομίας με την ΕτΠ και την ΕΟΚΕ, ενώ παράλληλα απαιτείται να εξασφαλιστεί ισόρροπη ως προς το φύλο σύνθεση·

51. ζητά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να μελετήσει την ενδεχόμενη συμπερίληψη των εργοδοτών της κοινωνικής οικονομίας στον διακλαδικό κοινωνικό διάλογο και να συμπεριλάβει μέτρα για την έγκριση και την εδραίωση μιας ευρωπαϊκής οργάνωσης εργοδοτών της κοινωνικής οικονομίας.

Βρυξέλλες, 1η Ιουλίου 2021.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Απόστολος ΤΖΙΤΖΙΚΩΣΤΑΣ